

مرکز مجازات صادق علیه السلام

باب حادی عشر

معاد

جلسه ۷۹

استاد علی احمدی

اقسام توبه از گناه:

۱- یا گناه، حق الله است:

الف- گناه، انجام فعل قبیح است: توبه از آن، همان پشیمانی و عزم بر عدم تکرار است.

ب- گناه، اخلال به واجب است:

ب-۱- یا وقت آن واجب باقی است: با انجام آن، توبه محقق می شود.

ب-۲- یا وقت آن تمام شده:

ب-۲-۱- یا با اتمام وقت، ساقط می شود: پشیمانی کافی است.

ب-۲-۲- یا با اتمام وقت، ساقط نمی شود: قضاء آن واجب است.

۲- یا گناه، حق الناس است:

الف- یا کسی را در دینش گمراه کرده: باید او را هدایت کرده و به خطایش آگاه کند.

ب- یا حقی از کسی را ضایع کرده: باید حقش را به او یا به وارثش برگرداند؛ یا از او حلالیت بطلبد؛ یا

اگر این کارها مقدور نباشد، باید عزم و قصد به انجام آنها (در زمانی که ممکن شود) داشته باشد.

اقرار به وجوب امر به معروف و نهی از منکر نیز واجب است:

علماء، ضمن اتفاق بر وجوب امر به معروف و نهی از منکر، در دو مورد اختلاف نظر دارند:

۱- آیا این وجوب عقلی است یا سمعی (شرعی)؟

نظر شیخ طوسی (ره): عقلی است؛ زیرا لطف بوده و لطف به حکم عقل واجب است.

نظر سید مرتضی و مصنف (ره): سمعی است؛ طبق وجود دلایل نقلی فراوان.